

DISCUSSIES VAN GEPUBLICEERDE VOORDRACHTEN

VEREENIGING VAN NED. TANDARTSEN.
VERGADERING OP DONDERDAG 11 OCTOBER 1928.

Demonstratie van den heer E. J. van den Berg: van een patiënte met zes front-jacketkronen.

Ter toelichting deelt de demonstrator mede, dat de boven-front-tanden aan beide zijden eerst met porselein-cement en daarna met porselein-vullingen behandeld waren geworden, doch dat ook in het laatste geval door de zichtbare randen geen tevredenstellend cosmetisch resultaat bereikt was. Daarom had Spr. ten slotte jacket-kronen vervaardigd. Alle pulpae reageeren nog op den electrischen stroom. Spr. vestigt de aandacht speciaal op het tandvleesch en de aansluiting daarvan aan den tandhals en de conditie der papillen. De aanwezigen overtuigen zich van den onberispelijken toestand van het geheel.

De Voorzitter, de heer J. Sanders Ezn., is den heer van den Berg dankbaar, dat hij dit mooie resultaat ons heeft vertoond en feliciteert hem met hetgeen hij heeft bereikt, zoo ook de patiënte, dat zij een tandarts heeft gevonden, die dit voor haar heeft tot stand gebracht. (Applaus).

De heer Willemse zou willen wijzen op de proeven van Prof. Palazzi, op honden, waarbij hij jacket-kronen plaatste op tanden met levende pulpae. Bij histologisch onderzoek bleek, dat zich aan die pulpae necrotische verschijnselen voordeden. Ook bij patiënten had hij soortgelijke ervaringen opgedaan. De schrijver adviseert dan ook om bij het plaatsen van een jacketkroon te voren de pulpae te verwijderen, omdat een zenuwbehandeling naderhand meer bezwaren oplevert.

Als oorzaak neemt hij aan de noodzakelijkheid om vooral palatinael meer te moeten wegnemen dan bij een gouden kroon. Nu zou hij gaarne van collega van den Berg zijn ervaringen in deze vernemen.

De heer Göttlich zou naar aanleiding van hetgeen collega Willemse mededeelt omtrent de processen van Prof. Palazzi daarop wel eenige critiek willen laten hooren, ook op diens gevolgtrekkingen.

De Voorzitter kan met het oog op den beperkten tijd tot zijn leedwezen dat niet toestaan.

De heer Coebergh wil in verband met de demonstratie van de jacketkronen iets opmerken. In 1904 verscheen een artikel van Spaulding waarin de jacketkroon werd beschreven en wenken voor de vervaardiging werden gegeven. In 1908 heeft spr. een geval gedemonstreerd en in de praktijk eenige kronen geplaatst. Als nadeel ervan is hem toen gebleken, dat het porselein te hard is en geen normale slijtage vertoont gelijk het glazuur dit ondergaat en dat de pulpa gevaar dreigt. Jarenlang heeft men er trouwens nadien niet meer van gehoord en een bitter einde was alle resultaat. Door het bewerken van den tand zooals de preparatie dat vereischt, verstoort men het evenwicht in de pulpa zoodanig, dat het grootste percentage wel schade moet lijden, zelfs bij alle voorzichtigheid. Van een groot aantal gevallen waarin spr. zelf jacketkronen heeft gemaakt, is de pulpa zeker in 80 % teloor gegaan.

De heer van den Berg daarop antwoordende, zegt, dat hij de eerste jacketkroon drie jaar geleden heeft gemaakt, de pulpa daarvan is nu nog in normalen staat. Met de opvatting van den heer Coebergh is spr. het in het geheel niet eens. De techniek van de stomp-preparatie is sindsdien veel verbeterd, ook al door het gebruik van Huet's boormachine, waarmede door het groote toerental en het gebruik van steentjes alles veel gemakkelijker en vlugger in zijn werk gaat. De proeven van Palazzi lijken hem niet wetenschappelijk, daar alles afhangt van de wijze waarop de tand geprepareerd wordt.

Spr. heeft voor contrôle twee tanden behandeld, waarvan een met de gewone en een met Huet's boormachine. Later, na een half jaar zal hij ze extraheeren en dan zal collega Göttlich er microscopische praeparaten van maken.

Wat nog de geringe afslijting betreft, waar de heer Coebergh bezwaar tegen had, tegenwoordig wordt middelmatig smeltend porselein gebruikt, dat zachter is dan het vroeger gebruikte en wél afslijt.

De Voorzitter zegt, dat het laatste woord inzake de jacketkroon nog wel niet gesproken zal zijn. In elk geval zijn wij den heer Van den Berg dankbaar voor hetgeen hij ons van zijn praestaties op dat gebied heeft getoond. (Applaus).

De heer Coebergh acht zich niet door den heer van den Berg overtuigd, dat met de nieuwe techniek de door hem ondervonden bezwaren zouden zijn weggenomen. Niet de warmte bij het slijpen ontwikkeld, maar de ontblooting van het tandbeen is de oorzaak van de degeneratie van de pulpa. Een termijn van zes maanden acht spr. voorts te kort om uit de te vervaardigen preparaten conclusies te trekken.

Discussie naar aanleiding van de voordracht van den heer E. J. van den Berg over:

„Een nieuwe methode van caviteits-preparatie voor inlays”.

De heer Switters heeft groote waardeering voor het werk van collega van den Berg in deze richting van prophylactische behandeling. Er worden inderdaad inzake het vroegtijdig ontdekken van caviteiten veel fouten gemaakt. De heer van den Berg laat uitkomen, dat hij angst heeft voor de pulpa, tengevolge van het prepareren van de caviteit waardoor de pulpa degenereert of zelfs afsterft. Is dat wel juist?

De heer van den Berg vindt, dat de X-foto's duidelijk laten zien, dat de caries steeds naar de pulpa toe gericht is. Bij het verwijderen van alle aangetaste dentin komen wij te dicht bij de pulpa.

De heer Switters vraagt dan, als men de pulpa niet blootlegt, of de spreker dan toch gevaar voor de pulpa aanwezig acht, waarop de heer van den Berg bevestigend antwoordt. Spr. demonstreert nogmaals de X-foto's om de dieptewerking van beginnende caries in het tandbeen te laten zien.

De Voorzitter vraagt of de foto's der slechte inlays, welke de spr. demonstreerde, door hemzelf gemaakt waren, waarop deze ontkennd antwoordde.

De Voorzitter merkt dan op, dat zulks dan niets bewijzen kan, daar er veel slechte inlays gemaakt worden. Wat de doeltreffendheid van Röntgen-foto's betreft, om beginnende caries approximaal op te sporen, daarmee is hij het volmaakt eens. Zij zijn echter niet zoo'n onontbeerlijk hulpmiddel als de spreker beweert. Hij acht een serieus onderzoek met scherpe sondes en mondlamp in den regel voldoende om beginnende caries te ontdekken. Hij heeft op het congres in 1926 te Philadelphia een interessante discussie over dit punt bijgewoond tusschen Howard Raper pro en C. E. Kells contra de algemeene noodzakelijkheid van X-foto's voor het opsporen van beginnende caries. Het is echter meer een psychologische kwestie: die beginnende proximale caries te behandelen vereischt vaak meer tijd en inspanning dan de behandeling van een gewone caviteit. Door de methode welke collega van den Berg ons demonstreerde wordt dat bezwaar ondervangen. Gottlieb werkt ook volgens deze methode, echter iets gewijzigd. In plaats van loodrecht, laat hij de axiale wanden gewoon schuin van de kauwvlakte naar het tandvleesch verlopen.

Den heer Bakker interesseert deze methode als materiaal-technicus en als „slachtoffer” en houdt zich voor toezending van phantoommodellen aanbevelen. Alle tot nog toe gevolgde werkwijzen leveren een zeer gebrekkige randsluiting en er is er z.i. nog geen methode die dragelijke resultaten geeft, zonder dat de randen een nabewerking hebben ondergaan.

De heer Nord vreest het gevaar voor uitvallen der inlays ver-

vaardigd volgens de methode van Gottlieb. Dat komt zoo gewoon ook nogal eens voor. Wanneer men nu den cervicalen rand zonder schouder prepareert, dan lijkt hem de mogelijkheid van losraken in belangrijke mate aanwezig.

De heer van den Berg zegt in antwoord hierop, dat hij aanvankelijk ook verbaasd was over de slechte resultaten die hij bereikte. Daarna is hij begonnen om volgens de indirecte afdruk-methode te werken en sindsdien heeft hij geen mislukkingen meer gehad. Wat de opmerkingen van collega Sanders betreft, moet hij vaststellen, dat er steeds gevallen zijn waarin een patiënt klaagt over pijn bij het gebruik van zoet zonder dat wij met onze instrumenten iets verdachts kunnen vinden. In die gevallen is de X-foto het aangewezen hulpmiddel voor een nauwkeuriger onderzoek en dan blijkt veelal de aanwezigheid van een beginnende approximale caviteit, die op andere wijze niet op te sporen was. Inzake de methode Gottlieb merkt hij op, dat een inlay zonder cervicalen schouder inderdaad te weinig houvast heeft en een groote neiging tot losraken moet hebben.

Wat nog het materiaal voor het model betreft. Cryptex-cement is erg duur. De firma S.S. White heeft nu een Cryptex voor laboratorium-gebruik in den handel gebracht, dat veel goedkooper is.

De Voorzitter dankt den heer van den Berg nogmaals voor zijn voordracht en voor de beantwoording der debaters. (Applaus).
